

Společnost pro církevní právo

AKTUALITY

1/2020/1

Internetový zpravodaj Společnosti pro církevní právo
Praha – Brno – Olomouc

2. ledna 2020 | 11. ročník

Svátek intelektuálů přede dveřmi

Nejbližší svátek, který slaví všichni křesťané v rámci vánoční doby, je **Zjevení Páně** neboli **Epifanie**. Je trvale stanoven na 6. ledna. Letos je to pondělí po druhé neděli po Narození Páně. Připomínáme si o tomto svátku návštěvu učenců z východní krajiny v Betlémě. Po betlémských pastýřích je to druhá společenská skupina, která se přišla na základě vnějšího impulsu poklonit právě narozenému Spasiteli světa Ježíši Kristu. V dnešní době nám může svátek připomenout, že i vzdělaní lidé mají bojovat s pokušením pýchy a sklonit se před skutečností, která přesahuje veškerou lidskou moudrost.

Svátek králů učenců je možné vnímat jako svátek všech vzdělaných lidí, kteří hledají pravdu. Prožíváme ho s vnitřní usebraností, zamyšlením a v oproštění od všech společenských povinností a neklidu, které byly zavlčeny do vánočních dnů. Tedy jako druhé, klidnější Vánoce. Na vnější dveře svých příbytků, pracovišť i kanceláří si píšeme křídou (katolíci dokonce posvěcenou křídou) tradiční křesťanský nápis K + M + B + 2020.

Nezapomeňme, že znaky + + + neznamenaají tři plusy, ale jsou to tři křížky vyznačující víru v Otce, Syna i Ducha svatého. Jména Kašpar, Melichar a Baltazar byla přimyšlena snad někdy v 8. století a jsou mezopotámského původu. V Matoušově Evangelium se uvádí pouze, že učenci přinesli tři dary, zlato, kadidlo a myrhu (Mt 2,1–12). Tyto dary byly považovány za královské dary a jejich počet evokuje představu, že dárci byli tři. Pozdní legenda z nich činí tři krále.

A protože jsme kanonisté, připomínáme ustanovení kánonu 1246 § 1 Kodexu kanonického práva (1983), že slavnost Zjevení Páně patří mezi deset zasvěcených (příkázaných) svátků, v nichž je třeba se účastnit mše svaté a zachovat odpočinek, pokud biskupská konference nestanoví něco jiného (kánon 1246 § 2).

Vzpomínka na patrona právníků a zpovědníků sv. Rajmunda

Hned na svátek Epifanie navazuje památka sv. Rajmunda z Peñafortu (1175–1275), katalánského světce a třetího nástupce sv. Dominika v úřadu generálního magistra řádu, papežského zpovědníka. Vytvořil sbírku předpisů kanonického práva Liber Extra, kterou papež Řehoř IX. v roce 1234 promulgoval tím, že ji zaslal univerzitám v Boloni a Paříži. Stala se nejen druhou největší částí svodu sbírek právních předpisů známého pod názvem Corpus Iuris Canonici, ale také jedním ze základních pilířů studia kanonistiky do dnešních dnů.

Rozšírenie výučby cirkevného práva na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave

Už od čias vzniku Právnickej fakulty Univerzity Komenského v roku 1921 na nej pôsobil v rámci organizačnej štruktúry samostatný Seminár cirkevného práva pod vedením prof. Vratislava Buška. Zo zachovaných tém seminárnych cvičení vyplýva, že už vtedy bol

orientovaný nielen na výučbu platného kánonického práva, ale aj na najrôznejšie otázky konfesné, právnohistorické, vrátane analýzy práva iných náboženských spoločností.

V dôsledku pádu totalitného režimu v roku 1989 sa výrazne angažoval za obnovenie výučby kánonického práva na fakulte Dr. h. c. mult. prof. JUDr. Peter Blaho, CSc. po dlhých rokoch spretrhanej kontinuity. Jeho vtedajší asistent a dnes vedúci Katedry rímskeho práva, kánonického a cirkevného práva na bratislavskej fakulte – prof. JUDr. Matúš Nemeč, PhD. – dlhé roky sám viedol výučbu cirkevného a konfesného práva. Vzhľadom na tento historický kontext možno s potešením privítať dlhodobú iniciatívu vedenia Právnickej fakulty na čele s pánom dekanom doc. JUDr. Eduardom Burdom, PhD., ktorý sa zasadil o výrazné posilnenie výučby týchto predmetov hneď vo viacerých smeroch.

V rámci komplexnej reformy právnického vzdelávania na našej fakulte, ktorá prebehla v školskom roku 2017/18, boli schválené a (v súčasnosti už prebiehajú) nové študijné plány v bakalárskom a magisterskom stupni štúdia v odbore právo. Matéria cirkevného práva bola presunutá z pôvodného prvého ročníka bakalárskeho stupňa do štvrtého (teda prvého ročníka magisterského štúdia), kde bol utvorený samostatný blok troch povinne voliteľných predmetov, ktoré bude musieť absolvovať každý študent našej Právnickej fakulty. Nebude sa preto už môcť stať, aby právnik v praxi neovládal aspoň elementárne reálie v kontakte s Katolíckou cirkvou a inými náboženskými spoločnosťami. Uvedený blok pozostáva z predmetov:

- Kánonické právo (právo Katolíckej cirkvi so zreteľom na teóriu kánonického práva);
- Konfesné právo (vzťah štátu a náboženských spoločností, vrátane právnej úpravy náboženskej slobody);
- Cirkevné právo na Slovensku (po krátkom úvode do konfesného a kánonického práva analyzuje ďalšie právne systémy ostatných cirkví a náboženských spoločností v Slovenskej republike s kľúčovým zameraním na protestantské denominácie).

Ich výučba započne budúci akademický rok 2020/21, keď sa prví študenti reformovaného študijného programu vstúpia do prvého magisterského ročníka. Okrem toho je ponuka predmetov obohatená voliteľným predmetom s názvom Kánonickoprávna manželská kazuistika. O súkromnom práve v starovekom Izraeli a vplyve kánonického práva na jednotlivé právne poriadky má byť stručne pojednané aj v kontexte povinne voliteľného predmetu Dejiny súkromného práva.

Tento rok bol úspešne zavŕšený aj byrokratický aspekt práce na akreditácii ďalších odborov „kánonického práva“ v magisterskom a doktorandskom stupni štúdia. V súlade s čl. 78 Apoštolskej konštitúcie Veritatis gaudium sa Právnická fakulta Univerzity Komenského pokúša o zavedenie samostatného druhého a tretieho cyklu výučby kánonického práva, čo zodpovedá trojročnému magisterskému štúdiu v tomto odbore a trojročnému doktorandskému študijnému programu (ukončenie s titulom PhD.).

Magisterský študijný program „Kánonické právo“ budú môcť absolvovať bakalári alebo magistri z odboru práva alebo alternatívne magistri z odboru Katolíckej teológie. Pri zabezpečovaní tohto programu uzavrela Právnická fakulta dohodu o spolupráci s Rímskokatolíckou cyrilometodskou bohosloveckou fakultou Univerzity Komenského.

*Z návštevy dr. Martina Gregora na Právnické fakultě UK, prosinec 2019.
S prof. J. R. Treterou před nástěnkou Společnosti pro církevní právo na
odpočívadle u fakultní menzy. Foto Zábaj Horák*

Študijný program obsahuje všetky povinné predmety požadované dekrétom Kongregácie pre katolícku výchovu z roku 2002, ktorým sa upravuje poriadok štúdia na fakultách kánonického práva (teológia kánonického práva, dejiny cirkevného práva, rímske právo, konfesné právo, prax na cirkevnom úrade a úvod do kancelaristiky, latinčina a úvod do štúdia Kódexu kánonov východných cirkví) a širokého spektra predmetov v rámci kánonického práva (viacsemestrálne kurzy hierarchického usporiadania Cirkvi, manželského a procesného kánonického práva, trestného kánonického práva, magisteriálneho práva Cirkvi, majetkového kánonického práva a ďalších disciplín). Z povinne voliteľných predmetov sa študenti rozhodnú podľa svojho doterajšieho zamerania buď pre absolvovanie teologických predmetov alebo základov svetského práva Slovenskej republiky. Budeme sa pokúšať aj o udelenie

súhlasu príslušnej cirkevnej autority s priebehom tohto študijného programu. Otvorenie tohto programu predpokladáme v nasledujúcom akademickom roku 2020–21. Program má ambíciu byť v prípade záujmu otvorený aj v anglickom a talianskom jazyku.

Magisterský študijný program „Kánonické právo“ následne by mal otvárať cestu k štúdiu v rámci doktorandského štúdia „Kánonické právo“. Okrem všeobecne zameraných predmetov doktorandského štúdia (metodológia vedy, metodika pedagogického procesu, rétorika odborného prednesu, alternatívna jazyková príprava) bude v jeho rámci prebiehať výučba Kánonickej latinčiny s primárnym zameraním na výskum judikatúry Rímskej roty v manželských veciach a ďalej administrácie kánonického procesu so zameraním na špeciálne kánonické procesy.

Ministerstvo školstva SR už udelilo súhlas s akreditáciou oboch týchto odborov a nič nebráni tomu, aby od nasledujúceho akademického roku Právnická fakulta Univerzity Komenského začala s prijímaním uchádzačov. Vedenie Právnickej fakulty má naďalej snahu urobiť všetko pre to, aby bolo kánonickému a cirkevnému právu umožnený ten najširší vedecký rozlet a čo najvýraznejšie podporiť uvedené samostatné študijné programy.

JUDr. Martin Gregor, PhD.

*Zástupca vedúceho Katedry rímskeho práva, kánonického a cirkevného práva
Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave*

Zpráva o pohybu členské základny SPCP

Oznamujeme, že Společnost pro církevní právo má podle záznamů ve svém členském seznamu k 1. lednu 2020 celkem 500 členů. Přikládáme tabulku o pohybu členstva v posledních šesti letech:

Rok	Počet nově přijatých členů	Počet členů, kteří vystoupili	Počet členů, kteří zemřeli	Počet členů, jimž bylo členství zrušeno	Počet členů ke konci roku
2014	31	7	2	0	443
2015	22	4	3	0	458
2016	26	4	2	0	478
2017	25	9	3	0	491
2018	27	10	1	0	507
2019	36	28	3	12	500

Gratulace členům Společnosti pro církevní právo

Pavel Landa, spisovatel a publicista, čestný člen Společnosti pro církevní právo, bývalý redaktor Revue církevního práva, se dne 2. ledna 2020 dožil věku 84 let.

Mons. PhDr. JCLic. Milan Hanuš byl 1. listopadu 2019 znovu zvolen, a to na období 2020–2024, děkanem Kolegiální kapituly Všech svatých na Hradě Pražském.

J. M. Filip Zdeněk Lobkowicz, OPraem., opat Kanonie premonstrátů v Teplé, člen kněžské rady Biskupství plzeňského, oslaví dne 13. ledna 2020 třicáté výročí svého kněžského svěcení.

Z nové literatury

Bulletin advokacie, č. 11/2019, Česká advokátní komora, Praha, 2019, ISSN 1210-6348,
z obsahu:

RÝDLOVÁ, Jana, CIHLÁŘOVÁ, Ivana, *Projekt Advokáti proti totalitě připomíná minulost a varuje do budoucnosti*, s. 8–14.

Genealogické a heraldické listy, č. 4/2019, Česká genealogická a heraldická společnost v Praze, Praha, 2019, ISSN 1212-963,

z obsahu:

NEBESKÝ, David, *Legitimace nemanželských dětí podle svědectví Časopisu katolického duchovenstva – 1. část*, s. 24–25.

Český bratr, Českobratrská církev evangelická, Praha, 2019, ISSN 1211-6793,
č. 9/2019,

z obsahu:

CSUKÁS, Adam, *Strategické plánování ve Skotské církvi*, s. 23–24,

č. 11/2019,

z obsahu:

CSUKÁS, Adam, *Ústavní soud se nás zastal*, s. 25–27.

Periodikum Aktuality Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc vydává a rozesílá Společnost pro církevní právo, Sudoměřská 1243/25, 130 00 Praha 3.

Fotografie na titulní straně: Zahájení mezinárodní konference IV. pražské rozhovory o vztahu církvi a státu, Právnická fakulta UK, Praha, 13. června 2019. Foto: Antonín Krč.

Šéfredaktor: P. Jiří Rajmund Tretera OP

Zástupce šéfredaktora: Záboj Horák

Redakční rada: Vojtěch Círus, Tomáš Grundza, Jakub Nagy, Jan Svatoš

Úprava fotografií: Antonín Krč

Starší čísla online: spcp.prf.cuni.cz/aktuality. Aktuality vycházejí dvakrát měsíčně.

spcp@prf.cuni.cz

ISSN 2336-5595